

27. 4. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Trestní odpovědnost právnických osob v Polské republice

Již v úvodu je nutné poznamenat, že snaha o zavedení zákonné úpravy trestní odpovědnosti právnických osob, se nesečkala s jednoznačnou a bezvýhradnou akceptací. Stále ještě v doktríně velmi silně zaznívají i ty hlasy, které nepovažují požadavek na zavedení trestní odpovědnosti právnických osob do právního řádu zemí kontinentálního práva za systémový.

I přes shora uvedené výhrady je možné s jistotou konstatovat, že zavedení úpravy trestní odpovědnosti právnických osob je vyjádřením silícího přesvědčení, že je myslitelným vztáhnout trestní odpovědnost i na právnické osoby. Zároveň je vyjádřením potřeby existence takovéto odpovědnosti, a to zejména vzhledem k nárůstu specifické trestné činnosti, z níž největší díl prospěchu mají právě právnické osoby.

Do polské právní úpravy byla trestní odpovědnost právnických osob zavedena již v roce 2003 a to zákonem, ze dne 28.11.2002 (Dz.U. 2016, poz. 1541) o odpovědnosti hromadných subjektů za jednání zakázané pod pohrůzkou trestu (dále jen u.o.p.z.). Naposledy byl tento zákon novelizován koncem léta 2016 s účinností od 1.1.2017.

Vymezení právnických osob, na které se vztahuje u.o.p.z. je velmi podobné, jako podle jako v Čechách. Jsou to právnická osoby, jakož i organizační složka bez právní subjektivity, již zvláštní právní předpisy přiznávají právní způsobilost s výjimkou Polské republiky a územních samosprávných celků a jejich sdružení.

Shodně jako podle české právní úpravy je právnická osoba trestněprávně odpovědná, za jednání konkrétní fyzické osoby, která je oprávněna jednat jménem nebo v zájmu právnické osoby, a to i v případě překročení oprávnění nebo nesplnění povinnosti pokud takové jednání přineslo nebo mohlo přinést alespoň nemajetkový prospěch.

Velikou odlišností od české, ale i například slovenské právní úpravy představuje základní podmínka trestní odpovědnosti právnické osoby vyjádřena v čl. 4 u.o.p.z. podle kterého je právnická osoba trestně odpovědná, pokud skutečnost, že byl spáchán trestný čin uvedený v čl. 16 u.o.p.z., zjednodušeně řečeno, osobou oprávněnou za ní jednat byla potvrzena v pravomocném rozhodnutí soudu odsuzujícím takovou osobu nebo v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání či.

Jednou z hlavních výhod této právní konstrukce je omezení možnosti průtahů a kverulace v trestním řízení, jichž by nebylo možné se vyvarovat, pokud by trestní řízení bylo vedeno proti právnické a

fyzické osobě najednou.

Specifickým rysem polské právní úpravy, který je charakteristický i pro trestní právo hmotné obecně, je skutečnost, že skutkové podstaty jednání, které je postihováno prostředky trestního práva jsou zakotveny nikoli pouze v trestním zákoníku, ale i v jiných zákonech. Čl. 16 u.o.p.z., který vyjmenovává trestné činy, jež jsou postižitelné podle zákona odpovědnosti hromadných subjektů za jednání zakázané pod pohrůzkou trestu odkazuje na trestní zákoník a 30 dalších zákonů.

Obligatorním trestem, který je nutné uložit vždy je peněžitý trest, a to ve výši od 1.000 zlotých do 5.000.000[1] zlotých. Výše peněžitého trestu však nesmí překročit 3% příjmu v účetním roce, v němž byl spáchán trestný čin, za který je právnická osoba odpovědná.

Dalšími tresty, které je možné uložit, jsou zákaz reklamy či promoce obchodní činnosti vykonávané právnickou osobou či služeb jí poskytovaných, zákaz přijímání dotací a subvencí či finanční pomoci z mezinárodních organizací již je Polská republika členem a také zákaz účastnit se výběrových řízení na veřejné zakázky a zákaz přístupu k veřejným finančním prostředkům. Shodně jako v České republice a na Slovensku soud může v odsuzujícím rozsudku uložit i trest uveřejnění rozsudku.

S ohledem na shora uvedené je zjevné, že trestní řízení proti právnické osobě se zahajuje až po pravomocném rozhodnutí soudu o trestném činu fyzické osoby, jejíž jednání je právnické osobě přičitatelné. Trestní řízení proti právnické osobě se zahajuje zpravidla na návrh státního zástupce nebo poškozeného. Poškozený musí být při podání návrhu zastoupen advokátem nebo komerčním právníkem. Návrhu musí kromě označení navrhovatele a právnické osoby obsahovat i popis skutku a značení pravomocného rozhodnutí, vydaného v trestní věci vedené proti osobě.

U hlavního líčení soud provede důkazy na návrh stran. Pouze v odůvodněných případech i bez návrhu. Z nepřijatelný se považuje takový důkazní návrh, který zjevně vede k prodloužení řízení. Soud je při rozhodování o trestní odpovědnosti právnické osoby vázán rozhodnutími v řízení, které bylo vedeno proti fyzické osobě.

Proti rozhodnutí soud I. stupně je přípustné odvolání. Na rozdíl od české právní úpravy strany musí požádat o písemné odůvodnění rozhodnutí, a to ve lhůtě 7 dní od vyhlášení.

Právní úprava trestní odpovědnosti právnických osob v Polsku byla pojata značně odlišně od právní úpravy české. Podle dostupných údajů bylo v roce 2010 vydáno 14 pravomocných rozhodnutí, v roce 2011 pět a v roce 2012 tři.

Otázkou zůstává, zda polský model i vzhledem ke statistickým údajům, vede k rychlejšímu řízení bez kverulace a zbytečných průtahů, tak jak zákonodárce zamýšlel, neboť není výjimkou, že v řízeních proti právnické osobě o trestném činu spáchaném v roce 2006, za který již byla fyzická osoba odsouzená, stále není pravomocně rozhodnuto.

JUDr. Katarzyna Krzysztyniak, Ph.D.

[Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.](#)

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 941 946

Fax: +420 224 941 940

e-mail: advokati@akbsn.eu

[1] 6.339,- Kč do 31.695.000,- Kč

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)